

Tunnistetiedot poistettu

Käännös

C-18/21 – 1

C-18/21

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

12.1.2021

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Oberster Gerichtshof (Itävalta)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

27.11.2020

Revision-valittaja:

Uniq Versicherungen AG

Revision-valittajan vastapuoli:

VU

[– –]

Oberster Gerichtshof on [– –] asiassa, jossa on ensimmäisessä oikeusasteessa hakijana Uniq Versicherungen AG, Wien [– –] ja hakijan vastapuolena VU, Kirchweidach, [– –] Saksa, [– –] ja joka koskee 37 820,91 euron saatavaa, käsitellessään hakijan Revision-valitusta Handelsgericht Wienin (Wienin kauppautuomioistuin) muutoksenhakuasteena 16.9.2020 antamasta päätöksestä [– –], jolla kumottiin Bezirksgericht für Handelssachen Wienin (Wienin kaupallisten asioiden piirioikeus) 9.6.2020 antama valituksenalainen päätös [– –],

tehnyt suljetussa istunnossa seuraavan

v ä l i p ä ä t ö k s e n:

I. Unionin tuomioistuimelle esitetään SEUT 267 artiklan mukaisesti seuraava ennakkoratkaisukysymys: **[alkup. s. 2]**

Onko eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn käyttöönotosta 12.12.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1896/2006 20 ja 26 artiklaa tulkittava siten, että nämä säännökset ovat esteenä kyseisen asetuksen 16 artiklan 2 kohdassa maksamismääräyksen vastustamiselle säädetyn 30 päivän määräajan keskeytymiselle siten kuin siitä säädetään COVID-19-pandemiasta johtuvista liitännäistoimenpiteistä oikeudenkäytössä annetun Itävallan liittotasavallan lain (Österreichisches Bundesgesetz betreffend Begleitmaßnahmen zu COVID-19 in der Justiz) 1 §:n 1 momentissa, jonka mukaan kaikki riita-asioiden oikeudenkäynnissä noudatettavat määräajat, joiden kuluminen alkaa vasta myöhemmin kuin 21.3.2020 sattuvasta tapahtumasta tai jotka eivät tuolloin ole vielä päättyneet, keskeytyvät 30.4.2020 asti ja alkavat kulua uudelleen 1.5.2020?

II. [–] [asian käsittelyn lykkääminen]

Perustelut:

1 **1. Tosiseikat ja menettelyn kuvaus**

- 2 Bezirksgericht für Handelssachen Wien antoi 6.3.2020 ensimmäisenä oikeusasteena eurooppalaisen maksamismääräyksen, joka annettiin 4.4.2020 tiedoksi hakemusasian vastaajalle, jonka kotipaikka oli Saksan liittotasavallassa. Vastaaaja antoi maksamismääräyksen johdosta vastineen, joka postitettiin 18.5.2020. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi vastineen myöhästyneenä ja perusteli tätä sillä, että vastinetta ei ollut annettu eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn käyttöönotosta 12.12.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1896/2006 [alkup. s. 3] (jäljempänä EU-maksamismääräysasetus) 16 artiklan 2 kohdassa vastineen lähettämiseksi säädettyä 30 päivän määräajassa.
- 3 Handelsgericht Wien muutoksenhakutuomioistuimena kumosi tämän päätöksen. Vastineen lähettämiseksi EU-maksamismääräysasetuksen 16 artiklan 2 kohdassa säädetty määräaika oli keskeytynyt COVID-19-pandemiasta johtuvista liitännäistoimenpiteistä oikeudenkäytössä annetun Itävallan liittotasavallan lain (1. COVID-19-JuBG; BGBl. I 16/2020) 1 §:n 1 momentin mukaisesti. Kyseisen säännöksen mukaan kaikki oikeudenkäyntimenettelyssä noudatettavat määräajat, jotka alkavat kulua 22.3.2020 tai sen jälkeen mutta viimeistään 30.4.2020, keskeytyvät ja alkavat uudelleen 1.5.2020.
- 4 Hakija on tehnyt tästä ratkaisusta Revision-valituksen, jossa vaaditaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätöksen pysyttämistä.
- 5 Oberster Gerichtshof päättää, että muutoksenhakumenettelyä lykätään ja unionin tuomioistuimelle esitetään asian ratkaisun kannalta olennainen unionin oikeutta koskeva kysymys EU-maksamismääräysasetuksen tulkinnasta.
- 6 **2. Säännökset:**

7 2.1. Unionin oikeus:

8 EU-maksamismääräysasetksen 16 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

Eurooppalaisen maksamismääräyksen vastustaminen

(1) Vastaaja voi antaa määräyksen antaneelle tuomioistuimelle vastineen eurooppalaiseen maksamismääräykseen käyttämällä liitteessä VI olevaa vakiolomaketta F, joka toimitetaan hänelle eurooppalaisen maksamismääräyksen mukana. **[alkup. s. 4]**

(2) Vastine on lähetettävä 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona määräys annettiin tiedoksi vastaajalle.

9 EU-maksamismääräysasetuksen 20 artiklassa säädetään seuraavaa:

Uudelleen tutkiminen poikkeuksellisissa tapauksissa

(1) Vastaajalla on 16 artiklan 2 kohdassa säädetyn määräajan päätyttyä oikeus pyytää maksamismääräyksen uudelleen tutkimista määräyksen antaneen jäsenvaltion toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jos

a) i) maksamismääräys on annettu tiedoksi jollakin 14 artiklassa säädetyistä menettelyistä,

sekä

ii) tiedoksianto ei vastaajasta riippumattomista syistä ole toimitettu riittävän ajoissa siten, että vastaaja olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa;

tai

b) vastaaja ei ole voinut vastustaa vaatimusta ylivoimaisen esteen tai hänestä riippumattomien poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi,

edellyttäen, että hän toimii kummassakin tapauksessa viipymättä.

(2) Vastaajalla on niin ikään 16 artiklan 2 kohdassa säädetyn määräajan päätyttyä oikeus pyytää eurooppalaisen maksamismääräyksen uudelleen tutkimista määräyksen antaneen jäsenvaltion toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jos maksamismääräys on tämän asetuksen vaatimukset huomioon ottaen annettu selvästi virheellisin perustein, tai muiden poikkeuksellisten olosuhteiden johdosta. **[alkup. s. 5]**

(3) Jos tuomioistuin hylkää vastaajan pyynnön sillä perusteella, ettei mitään 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista uudelleen tutkimisen perusteista voida soveltaa, eurooppalainen maksamismääräys pysyy voimassa.

Jos tuomioistuin päättää, että uudelleen tutkiminen on perusteltua jostakin 1 ja 2 kohdassa säädetystä syystä, eurooppalainen maksamismääräys on mitätön.

- 10 EU-maksamismääräysasetuksen 26 artiklassa säädetään seuraavaa:

Suhde kansalliseen prosessioikeuteen

Kaikkiin prosessioikeudellisiin kysymyksiin, joista ei erikseen säädetä tässä asetuksessa, sovelletaan kansallista lainsäädäntöä.

- 11 2.2. Kansallinen oikeus:

- 12 1. COVID-19-JuBG:n, joka julkaistiin 21.3.2020, 1 §:n 1 momentin ensimmäisessä ja toisessa virkkeessä, sellaisina kuin ne olivat voimassa 4.4.2020, jolloin eurooppalainen maksamismääräys annettiin tiedoksi vastaajalle, ja sellaisina kuin ne olivat 4. COVID-19-lain (BGBl. I 24/2020) mukaisina voimassa 18.5.2020, jolloin vastaaja lähetti vastineen, säädetään seuraavaa:

Menettely riita-asioissa

Määräaikojen keskeytyminen

1 § (1) Kaikki oikeudenkäynnissä riita-asioissa noudatettavat määräajat, joiden kuluminen alkaa vasta tämän lain voimaantulon jälkeen sattuvasta tapahtumasta tai jotka eivät ole vielä päättyneet tämän lain voimaantuloon mennessä, keskeytyvät 30.4.2020 asti. Ne alkavat kulua uudelleen.

- 13 **3. Ennakkoratkaisukysymysten perustelut: [alkup. s. 6]**

- 14 3.1. Itävaltalaisessa oikeuskirjallisuudessa esiintyy vastakkaisia käsityksiä siitä, onko 1. COVID-19-JuBG:n 1 §:n 1 momentissa säädettyä kaikkien oikeudenkäynnissä siviilituomioistuimissa noudatettavien määräaikojen keskeytystä sovellettava myös EU-maksamismääräysasetuksen 16 artiklan 2 kohdassa eurooppalaisen maksamismääräyksen vastustamista varten säädettyyn 30 päivän määräaikaan, vai johtuuko EU-maksamismääräysasetuksen 20 artiklasta, että 1. COVID-19-JuBG:n 1 §:n 1 momentin kansallista säännöstä ei sovelleta tähän määräaikaan.

- 15 3.2. Yhtäältä katsotaan, että EU-maksamismääräysasetuksen 20 artiklassa otetaan (abstraktisti) huomioon Covid-19-kriisin kaltaiset tilanteet ja että siinä on siten säädetty mahdollisuudesta eurooppalaisen maksamismääräyksen uudelleen tutkimiseen ja mitättömäksi toteamiseen. Kansalliseen oikeuteen turvautuminen ei siten olisi sallittua edes ylivoimaisen esteen tapauksissa – jollaisena Covid-19-kriisiä voidaan pitää –, koska EU-maksamismääräysasetuksen 20 artiklan sääntely on nimenomaan luotu myös tällaisten tapausten varalle [– –].

- 16 3.3. Vastakkaisessa näkemyksessä päädytään siihen lopputulokseen, että uudelleentutkimismenettelyä koskevat EU-maksamismääräysasetuksen 20 artiklan

säännökset eivät syrjäytä 1. COVID-19-JuBG:n 1 §:n 1 momenttia. EU-maksamismääräysasetuksen 16 artiklan 2 kohdassa säädetään vain vastineen lähettämisen määräajan pituudesta. Kysymys tämän määräajan mahdollisesta keskeytymisestä on jäänyt sääntelemättä unionin tasolla, joten siihen voidaan – EU-maksamismääräysasetuksen 26 artiklan mukaisesti – soveltaa kansallista oikeutta. Covid-19-pandemiaa ei ole otettu huomioon EU-maksamismääräysasetusta laadittaessa. EU-maksamismääräysasetuksen 20 artiklan 1 kohdan b alakohdassa [alkup. s. 7] pyritään ainoastaan ”oikeudenmukaisuuteen yksittäistapauksissa”, eikä siihen sisälly yleistä sääntelyä (tämänhetkisen Covid-19-kriisin kaltaisen) poikkeustilanteen varalle. Kyseinen säännös ei siten syrjäytä 1. COVID-19-JuBG:n 1 §:n 1 momentissa säädettyä yleistä keskeytystä, joka koskee lähtökohtaisesti kaikkia oikeudenkäynnissä noudatettavia määräaikoja, joten tätä kansallista säännöstä on sovellettava myös EU-maksamismääräysasetuksen alalla.

- 17 3.4. 1. COVID-19-JuBG:n 1 §:n 1 momentin esitöiden [– –] mukaan Covid-19-pandemiasta aiheutuvat julkisen elämän rajoitukset vaikuttavat myös oikeudenkäyntimenettelyyn [Itävallan] tuomioistuimissa. Niin tuomioistuinlaitoksen henkilökunnan kuin oikeudellisen neuvonnan ammatinharjoittajien ja asianosaisten estymisistä joko sairauden vuoksi tai torjuntatoimenpiteiden vuoksi seuraa, ettei säädettyssä määräajassa toimiminen ole aina mahdollista tai asianmukaista, koska ihmisten välisiä henkilökohtaisia kontakteja on vältettävä niin paljon kuin mahdollista. Sen vuoksi siviilioikeudellisissa asioissa on keskeytettävä kaikki (niin laissa säädetyt kuin tuomioistuinten asettamat) määräajat sellaisia määräaikoja lukuun ottamatta, jotka alkavat kulua tai kuluvat vapaudenmenetyksen käsittävää toimenpidettä koskevassa menettelyssä. Tämän yleisen järjestelyn tarkoitus on luoda oikeusvarmuutta kaikille tuomioistuinmenettelyn asianosaisille ja asianosaisten edustajille.
- 18 3.5. Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mielestä voidaan kyseenalaistaa, onko kaikki sellaiset tapaukset, joissa [alkup. s. 8] Covid-19-kriisin ja siitä johtuvien eurooppalaiseen maksamismääräysmenettelyyn kohdistuvien vaikutusten vuoksi on olemassa vaara siitä, että vastaaja ilman omaa syytään jättää lähettämättä vastineen ajoissa eli sitä varten EU-maksamismääräysasetuksen 16 artiklan 2 kohdan mukaan käytettävissä olevassa määräajassa, säännelty kyseisessä asetuksessa siten, että tässä tilanteessa on käytettävissä vain EU-maksamismääräysasetuksen 20 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukainen oikeussuojakeino eli eurooppalaisen maksamismääräyksen uudelleen tutkiminen, jonka vireillepano voi johtaa siihen, että eurooppalainen maksamismääräys todetaan mitättömäksi EU-maksamismääräysasetuksen 20 artiklan 3 kohdan toisen virkkeen mukaisesti. Tällaista käsitystä voisi tukea se, että Covid-19-pandemiassa on kyse EU-maksamismääräysasetuksen 20 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettusta ylivoimaisesta esteestä tai poikkeuksellisista olosuhteista ja että 1. COVID-19-JuBG:n 1 §:n 1 momentissa säädetyn keskeytyksen tarkoitus (Covid-19-kriisistä johtuvien määräajan menettämisen välttäminen) on verrattavissa EU-maksamismääräysasetuksen 20 artiklan

1 kohdan b alakohdan (jossa asiasta säädetään aivan yleisluonteisesti vastaajaan kohdistuvan ylivoimaisen esteen tai poikkeuksellisten olosuhteiden varalta) tarkoitukseen. Tämän mukaisesti voitaisiin katsoa, ettei EU-maksamismääräysasetuksen 16 artiklassa säädettyyn vastineen lähettämisen määräaikaan tule soveltaa EU-maksamismääräysasetuksen 20 artiklan 1 kohdan b alakohdan ohella mitään kansallista poikkeussääntelyä, jonka tarkoituksena on (1. COVID-19-JuBG:n 1 §:n 1 momentin tavoin) ehkäistä Covid-19-pandemiasta johtuva kyseisen määräajan menettämisen vaara (keskeyttämällä yleisesti kaikki oikeudenkäynnissä noudatettavat määräajat).

- 19 3.6. Toisaalta voitaisiin katsoa, ettei prosessioikeudellista kysymystä, joka koskee **[alkup. s. 9]** EU-maksamismääräysasetuksen 16 artiklan 2 kohdassa vastineen lähettämistä varten säädetyn määräajan keskeyttämistä – eli sen alkamista myöhemmin uudelleen – ole kyseisessä asetuksessa (varsinkaan sen 20 artiklassa) millään tavoin säännelty (muodollisesti), joten tämä kysymys ratkaistaan EU-maksamismääräysasetuksen 26 artiklan nojalla kansallisten oikeussäännösten [–] mukaisesti.
- 20 3.7. Koska tätä kysymystä ei ole mahdollista ratkaista selvästi ja yksiselitteisesti EU-maksamismääräysasetuksen 20 ja 26 artiklan sanamuodon perusteella, tämä oikeuskysymys on saatettava unionin tuomioistuimen ratkaistavaksi.
- 21 [–] [Menettelyn keskeyttäminen]
[–]